

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi - experimental research) ชนิด Nonequivalent control group posttest only design มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการดูแลโดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง ต่อความพึงพอใจของผู้ป่วยและครอบครัว ความมั่นใจ ในการดูแลผู้ป่วย อุบัติเหตุของครอบครัว ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการดูแลโดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง และกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติของโรงพยาบาล

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองประกอบด้วย กลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม เป็นกลุ่มที่ได้รับการดูแลโดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม เป็นกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติของโรงพยาบาล ซึ่งมีรูปแบบการวิจัยดังนี้

X_1	O_1	กลุ่มทดลอง
X_2	O_2	กลุ่มควบคุม

X_1 หมายถึง การใช้รูปแบบการดูแลการดูแลโดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง

X_2 หมายถึง การดูแลการดูแลตามปกติของโรงพยาบาล

O_1 หมายถึง การประเมินความพึงพอใจของผู้ป่วยอุบัติเหตุและครอบครัวที่ได้รับการดูแลโดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง และการประเมินความมั่นใจความสามารถของครอบครัว ในการดูแลผู้ป่วย โดยประเมินก่อนจำหน่ายกลับบ้าน 1 วัน

O_2 หมายถึง การประเมินความพึงพอใจของผู้ป่วยอุบัติเหตุและครอบครัวที่ได้รับการดูแลตามปกติของโรงพยาบาล และความมั่นใจความสามารถของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วย โดยประเมินก่อนจำหน่ายผู้ป่วยกลับบ้าน 1 วัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นผู้ป่วยอุบัติเหตุ ความรุนแรงระดับแรงค่วน และครอบครัว ที่เข้ารับบริการรักษาพยาบาลแผนกอุบัติเหตุ และรับเข้าแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลพานทอง อำเภopanทอง จังหวัดชลบุรี

กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ป่วยอุบัติเหตุ ระดับแรงค่วน และครอบครัวที่เข้ารับบริการรักษาพยาบาลแผนกอุบัติเหตุ และรับเข้าแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลพานทองจังหวัดชลบุรี ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – เมษายน 2546

โดยมีคุณสมบัติดังนี้

คุณสมบัติของผู้ป่วย

1. เป็นผู้ประสบอุบัติเหตุครั้งแรก ที่มีความรุนแรง ระดับแรงค่วน ตามการคัดกรองของลีวิส (Lewis, et al., 1992)

2. เข้ารับบริการในโรงพยาบาลพานทอง

3. มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป

4. สามารถพูด และอ่านภาษาไทยได้ดี

5. ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

คุณสมบัติของครอบครัว

1. เป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อผู้ป่วย เป็นผู้ที่มีผู้ป่วยต้องการให้เข้ามาดูแล

2. เป็นผู้ที่อายุ 18 ปีขึ้นไป

3. มีสติสัมปชัญญะ ไม่มีปัญหาการพูด การมองเห็น การได้ยิน สามารถพูดและฟังภาษาไทยได้ดี

4. มีความสนใจและยินดีให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธี เลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จากผู้ป่วยอุบัติเหตุ มีความรุนแรงแรงค่วน และครอบครัว 60 คน ตามเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนดไว้ และแบ่งเข้ากลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมโดยเลือกจากการมารับบริการแผนกอุบัติเหตุตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2546 ถึง เมษายน 2546 เข้ากลุ่มควบคุมก่อน และดำเนินการเก็บข้อมูลจนครบ 30 ครอบครัว ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนของกลุ่มตัวอย่าง และการปนเปื้อนของรูปแบบการดูแล หลังจากนั้นเริ่มดำเนินการในกลุ่มทดลอง ตามการดูแลโดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง จนครบ 30 ครอบครัว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่
 - 1.1 คู่มือรูปแบบโปรแกรมการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุโดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง
 - 1.2 คู่มือการดูแลผู้ป่วยได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ (ของผู้ป่วย ดังภาคผนวก ข)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่
 - 2.1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยอุบัติเหตุ และของครอบครัว
 - 2.2 แบบวัดความพึงพอใจของผู้ป่วยอุบัติเหตุ และครอบครัว
 - 2.3 แบบวัดความมั่นใจความสามารถของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วย

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. รูปแบบโปรแกรมการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุโดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง สร้างโดย
 - 1.1 เชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุได้ประชุมพร้อมกัน เพื่อร่วมคิดรูปแบบการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุ
 - 1.2 ผู้วิจัยนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดูแลโดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง
 - 1.3 ผู้วิจัยนำกลุ่มในการร่วมแสดงความคิดเห็น และสรุปเป็นรูปแบบการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุโดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง
 - 1.4 ผู้วิจัยร่างรูปแบบโปรแกรมการดูแลผู้ป่วยโดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลางที่ได้จากการประชุมกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง นำเสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ช่วยพิจารณาเพิ่มเติมการพยาบาลประกอบด้วย การให้ข้อมูลอย่างเพียงพอ การมีส่วนร่วมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วย การเคารพสิทธิส่วนบุคคล ความยืดหยุ่นในการดูแล การดูแลทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ และการสร้างความมั่นใจในการดูแล โดยการสนับสนุน ปรึกษาปรึกษา ปรึกษาปรึกษา ให้การช่วยเหลือครอบครัวในการดูแลผู้ป่วย แผนการปฏิบัติกิจกรรม การบรรเทาความเจ็บปวด การนอนหลับพักผ่อน การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย การรับประทานอาหาร เพื่อส่งเสริมการหายจากการบาดเจ็บ และป้องกันภาวะแทรกซ้อน
2. คู่มือการดูแลผู้ป่วยได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ ซึ่งผู้วิจัย สร้างขึ้นเอง จากการศึกษาตำราเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ ความรู้เรื่องอุบัติเหตุ ประกอบด้วย ความหมายของอุบัติเหตุ สาเหตุ ชนิด ประเภท ความรุนแรง ผลกระทบจากการได้รับอุบัติเหตุ การดูแลผู้บาดเจ็บ และการดูแล

เพื่อส่งเสริมการหายจากการบาดเจ็บ คำแนะนำในการปฏิบัติตัวที่ถูกต้อง เพื่อการฟื้นฟูหาย ลดภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น การออกกำลังกาย การพักผ่อน การผ่อนคลายความเครียด และคำแนะนำก่อนกลับไปดูแลที่บ้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้ป่วยอุบัติเหตุ ได้แก่

1.1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับ อายุ เพศ ศาสนา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ ประเภทของอุบัติเหตุ การรับรู้ภาวะการบาดเจ็บ การรักษาที่ได้รับ

1.2 แบบวัดความพึงพอใจของผู้ป่วยและครอบครัว ซึ่งผู้วิจัย พัฒนามาจากแบบพื้นฐาน 6 ประการ เกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้รับบริการ กับการรักษาพยาบาล และความรู้สึกที่ผู้ป่วยได้รับของ อดีย์ และแอนเดอร์เซน (Aday & Andersen, 1975) ลักษณะคำถามเป็นการประเมินความรู้สึกหรือความคิดเห็นต่อระบบบริการพยาบาล ข้อคำถามมีทั้งหมด มี 30 ข้อ เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึกทางบวกทั้งหมด ประกอบด้วย ความพึงพอใจต่อความสะดวกที่ได้รับจากบริการ (convenience) มี 3 ข้อ ข้อ 1-3 ความพึงพอใจต่อการประสานงานของบริการ (Co-ordination) มี 5 ข้อ ข้อ 4-8 ความพึงพอใจต่ออริยาบถความสนใจของผู้ให้บริการ (Courtesy) มี 3 ข้อ ข้อ 9-11 ความพึงพอใจต่อข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้บริการ (Medical information) มี 7 ข้อ ข้อ 12-18 ความพึงพอใจต่อคุณภาพบริการ (Quality of care) มี 10 ข้อ ข้อ 19-28 และความพึงพอใจต่อค่าใช้จ่ายเมื่อใช้บริการ (Out of packet costs) มี 2 ข้อ ข้อ 29-30

ลักษณะการตอบเป็นมาตราประมาณค่า 4 อันดับ ดังนี้

พอใจมาก หมายถึง ท่านเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่านมากที่สุด (ให้คะแนน 4 คะแนน)

พอใจปานกลาง หมายถึง ท่านเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็น แต่มีบางส่วนเท่านั้นไม่ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่าน (ให้คะแนน 3 คะแนน)

พอใจน้อย หมายถึง ท่านเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่านน้อย (ให้คะแนน 2 คะแนน)

ไม่พอใจ หมายถึง ท่านเห็นว่าข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่านเลย (ให้คะแนน 1 คะแนน)

เกณฑ์การประเมินคะแนนเฉลี่ย ความพึงพอใจโดยใช้วิธีอิงเกณฑ์ (criterion reference) โดยประยุกต์จาก วิเชียร เกตุสิงห์ (2538) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ไม่พอใจ

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง พอใจน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง พอใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.00 หมายถึง พอใจมาก

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ครอบครัว

2.1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของครอบครัว ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย การรับรู้การบาดเจ็บ ลักษณะครอบครัว

2.2 แบบวัดความพึงพอใจในบริการพยาบาลของครอบครัวผู้ป่วยอุบัติเหตุ ซึ่งผู้วิจัยพัฒนามาจากแบบพื้นฐาน 6 ประการ เกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้รับบริการ กับการรักษาพยาบาล และความรู้สึกที่ครอบครัวได้รับของ อเดย์ และแอนเดอร์เซน (Aday & Andersen, 1975) ลักษณะคำถามเป็นการประเมินความรู้สึก หรือความคิดเห็นต่อระบบบริการพยาบาล ข้อคำถามมีทั้งหมด มี 30 ข้อ เป็นข้อความที่แสดงความ รู้สึกทางบวกทั้งหมด ประกอบด้วย ความพึงพอใจต่อความสะดวกที่ได้รับจากบริการ (convenience) มี 3 ข้อ ข้อ 1-3 ความพึงพอใจต่อการประสานงานของบริการ (Co-ordination) มี 5 ข้อ ข้อ 4-8 ความพึงพอใจต่ออริยาบถความสนใจของผู้ให้บริการ (Courtesy) มี 3 ข้อ ข้อ 9-11 ความพึงพอใจต่อ ข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้บริการ (Medical information) มี 7 ข้อ ข้อ 12-18 ความพึงพอใจต่อคุณภาพบริการ (Quality of care) มี 10 ข้อ ข้อ 19-28 และความพึงพอใจต่อค่าใช้จ่ายเมื่อใช้บริการ (Out of packet costs) มี 2 ข้อ ข้อ 29-30

ลักษณะการตอบเป็นมาตราประมาณค่า 4 อันดับ ดังนี้

พอใจมาก หมายถึง ท่านเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่านมากที่สุด (ให้คะแนน 4 คะแนน)

พอใจปานกลาง หมายถึง ท่านเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็น แต่มีบางส่วนเท่านั้นไม่ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่าน (ให้คะแนน 3 คะแนน)

พอใจน้อย หมายถึง ท่านเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่านน้อย (ให้คะแนน 2 คะแนน)

ไม่พอใจ หมายถึง ท่านเห็นว่าข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของท่านเลย (ให้คะแนน 1 คะแนน)

2.3 แบบวัดความมั่นใจความสามารถของตนเองในการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุของครอบครัว ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เอกสารที่เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุ โดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง ลักษณะคำถามเป็นแบบวัดความมั่นใจความสามารถของตนเองในการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุ ข้อคำถามมีทั้งหมด 45 ข้อ เป็นข้อความที่แสดงความมั่นใจความสามารถในทางบวก ทั้งหมด ประกอบด้วย การดูแลขณะพักรักษาในโรงพยาบาล ด้านร่างกาย ได้แก่ การรับประทานอาหาร มี 2 ข้อ ข้อ 1-2 การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย มี 2 ข้อ ข้อ 3-4 การพักผ่อน มี 2 ข้อ ข้อ 5-6 ด้านการขับถ่าย มี 1 ข้อ ข้อ 7 การออกกกำลังกายมี 3 ข้อ ข้อ 8-10 การรับประทานยา มี 2 ข้อ ข้อ 11-12 การดูแลเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อน มี 5 ข้อ ข้อ 13-17 การดูแลด้านจิตใจ มี 3 ข้อ ข้อ 18-20 การดูแลด้านอารมณ์ สังคม จิตวิญญาณ มี 5 ข้อ ข้อ 21-25 และการดูแลเมื่อจำหน่ายกลับบ้าน ด้านร่างกาย การรักษาความสะอาด มี 1 ข้อ ข้อ 26 การรับประทาน อาหาร มี 2 ข้อ ข้อ 27-28 การพักผ่อน มี 1 ข้อ ข้อ 29 การขับถ่าย มี 1 ข้อ ข้อ 30 การรับประทานยา มี 2 ข้อ ข้อ 31-32 การออกกกำลังกาย มี 2 ข้อ ข้อ 33-34 การป้องกันภาวะแทรกซ้อน มี 4 ข้อ ข้อ 35-38 ด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม จิตวิญญาณ มี 7 ข้อ ข้อ 39-45

ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert type scale)

ดังนี้

มั่นใจมากที่สุด หมายถึง ท่านมีความมั่นใจในการปฏิบัติกิจกรรมในข้อนั้นได้ในระดับมากที่สุด (ให้คะแนน 5 คะแนน)

มั่นใจมาก หมายถึง ท่านมีความมั่นใจในการปฏิบัติกิจกรรมในข้อนั้นได้ในระดับมาก (ให้คะแนน 4 คะแนน)

มั่นใจปานกลาง หมายถึง ท่านมีความมั่นใจในการปฏิบัติกิจกรรมในข้อนั้นได้ในระดับปานกลาง (ให้คะแนน 3 คะแนน)

มั่นใจน้อย หมายถึง ท่านมีความมั่นใจในการปฏิบัติกิจกรรมในข้อนั้นได้ในระดับน้อย (ให้คะแนน 2 คะแนน)

ไม่มั่นใจ หมายถึง ท่านไม่มีความมั่นใจในการปฏิบัติกิจกรรมในข้อนั้น (ให้คะแนน 1 คะแนน)

เกณฑ์การประเมินผล ระดับคะแนนเฉลี่ยความมั่นใจความสามารถของตนเองในการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุของครอบครัว โดยใช้วิธีอิงเกณฑ์ (criterion reference) โดยประยุกต์จาก วิเชียร เกตุสิงห์ (2538) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ครอบครัวมีความมั่นใจความสามารถของตนเองน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ครอบครัวมีความมั่นใจความสามารถของตนเองน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ครอบครัวมีความมั่นใจความสามารถของตนเอง

ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ครอบครัวมีความมั่นใจความสามารถของตนเองมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ครอบครัวมีความมั่นใจความสามารถของตนเอง

มากที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วยคู่มือ โปรแกรมการใช้อุปกรณ์การดูแลผู้ป่วย โดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง คู่มือการดูแลผู้ป่วยได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย และครอบครัว แบบวัดความพึงพอใจในบริการพยาบาลของผู้ป่วยและครอบครัว แบบวัดความมั่นใจความสามารถของตนเองในการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุของครอบครัว ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดย ได้รับการตรวจสอบจาก กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ นำมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ และให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ตามความเหมาะสมของภาษา และสอดคล้องกับบริบทไทย โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านสัลยศาสตร์ อุบัติเหตุ 1 ท่าน อาจารย์ทางการพยาบาลครอบครัว 1 ท่าน พยาบาลผู้เชี่ยวชาญในการดูแลผู้ป่วย อุบัติเหตุ 2 ท่าน และอาจารย์พยาบาลทางด้านสัลยศาสตร์ 1 ท่าน หลังจากการผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความพึงพอใจต่อบริการพยาบาล ของผู้ป่วยและครอบครัวผู้ป่วยอุบัติเหตุ และแบบวัดความมั่นใจความสามารถของตนเองในการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุของครอบครัว ซึ่งผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำมาใช้กับผู้ป่วยอุบัติเหตุระดับเร่งด่วน และครอบครัว ที่มีลักษณะตามเกณฑ์เดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่โรงพยาบาลพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 60 ครอบครัว แบ่งกลุ่มละ 30 ครอบครัว แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงของเครื่องมือ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) ด้วยโปรแกรม SPSS/PC⁺

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นเป็นดังนี้

แบบวัดความพึงพอใจของผู้ป่วยอุบัติเหตุ ต่อบริการพยาบาลมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น เท่ากับ .85

แบบวัดความพึงพอใจของครอบครัวต่อบริการพยาบาล มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น เท่ากับ .86

แบบวัดความมั่นใจความสามารถของตนเองในการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุของครอบครัว มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น เท่ากับ .95

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา เสนอผู้อำนวยการโรงพยาบาลพานทอง เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล แผนกอุบัติเหตุ ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ 2546 – เมษายน 2546

1.2 ติดต่อขออนุมัติจากหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลโรงพยาบาลพานทอง หัวหน้าพยาบาลแผนกอุบัติเหตุ และหัวหน้าพยาบาลแผนกผู้ป่วยใน เพื่อขออนุญาตเข้าถึงลักษณะงานวิจัย วัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือเพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3 ผู้วิจัยทำการคัดเลือกผู้ป่วยและครอบครัว ตามคุณสมบัติที่กำหนด ผู้วิจัย แนะนำตัว บอกวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และแจ้งให้ครอบครัวทราบ ว่าการตอบแบบสอบถามนี้จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ป่วยและครอบครัว และครอบครัวมีสิทธิในการตัดสินใจเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ก็ได้ และมีสิทธิยกเลิกการให้ความร่วมมือได้ ถ้าไม่ประสงค์จะทำแบบสอบถามต่อไป

1.4 เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินดีเข้าร่วมในการวิจัย ให้เซ็นชื่อยินยอมร่วมมือในการวิจัย

2. ขั้นตอนการ

กลุ่มควบคุม

เป็นกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติของโรงพยาบาล ที่มารับบริการแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน และรับเข้ารักษาแผนกผู้ป่วยในของโรงพยาบาลพานทอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยพบผู้ป่วยอุบัติเหตุและครอบครัวผู้ป่วยที่มารับบริการแผนกอุบัติเหตุ ผู้ป่วยจะได้รับการดูแลตามปัญหา ความรุนแรงของการบาดเจ็บ ครอบครัวผู้ป่วยนั่งรอผู้ป่วยอยู่ด้านนอกแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ตามระเบียบของโรงพยาบาล

2. ในระหว่างที่ผู้ป่วยได้รับการดูแล ผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพ แนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย การเข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา และขั้นตอนการวิจัย พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการทำวิจัย หลังจากนั้นดำเนินการดูแลตามแบบปกติ

3. ผู้วิจัยพบครอบครัวผู้ป่วยอุบัติเหตุ สร้างสัมพันธภาพ แนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย การเข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา และขั้นตอนการวิจัย พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการทำวิจัย หลังจากนั้นดำเนินการดูแลตามแบบปกติ

4. ก่อนจำหน่ายผู้ป่วยกลับบ้าน 1 วัน ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ป่วย ผู้ป่วยอุบัติเหตุและครอบครัว โดยให้ผู้ป่วยตอบแบบวัดความพึงพอใจในบริการพยาบาล และครอบครัวตอบแบบวัดความพึงพอใจในบริการพยาบาล และแบบวัดความมั่นใจความสามารถของตนเองในการดูแลผู้ป่วยกลุ่มทดลอง

ก่อนเริ่มดำเนินการทดลองผู้วิจัยได้จัดอบรมพยาบาลประจำการ เพื่อ

1. ชี้แจงการทำวิจัย แก่พยาบาลประจำการ เรื่อง การดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุโดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ข)

2. สร้างความเข้าใจและตกลงบทบาทของพยาบาลประจำการ ในการใช้รูปแบบการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุโดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง

3. เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น ความเป็นไปได้ของรูปแบบการดูแลโดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง และชี้แจงการทดลองในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. ดำเนินการทดลองในกลุ่มทดลอง

4.1 การสร้างสัมพันธภาพในแผนกอุบัติเหตุ แนะนำตัว ชี้แจงรายละเอียดของการทำวิจัย

4.2 ดำเนินการทดลองในแผนกอุบัติเหตุ ตามคู่มือการดูแลผู้ป่วยโดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง (ดังรายละเอียดคู่มือโปรแกรมการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุโดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง ภาคผนวก ข) โดยช่วงเวรเช้า และเวรบ่าย ผู้วิจัยไปรอกกลุ่มตัวอย่าง ที่แผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน เวิร์ด พยาบาลประจำการเป็นผู้ติดตามผู้วิจัยให้มาดำเนินการทดลอง

4.2.1 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับบาดเจ็บ แนวทางการรักษา และให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกการรักษา ใช้เวลาในช่วงนี้ประมาณ 5-10 นาที

4.2.2 จัดให้ครอบครัวเข้าร่วมในการดูแลผู้ป่วยในแผนกอุบัติเหตุ โดยจัดที่สำหรับครอบครัวได้อยู่ใกล้ชิดผู้ป่วย ให้การสัมผัสตัวผู้ป่วย พุดคุยปลอบโยน และให้กำลังใจผู้ป่วย เวลาในช่วงนี้ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง

4.2.3 เมื่อให้การรักษายาบาลเรียบร้อยแล้วให้ครอบครัวช่วยดูแลความสะอาดร่างกายของผู้ป่วย เช็ดตัว เปลี่ยนเสื้อผ้าของทางโรงพยาบาล

4.3 ขั้นตอนการ ในแผนกผู้ป่วยใน

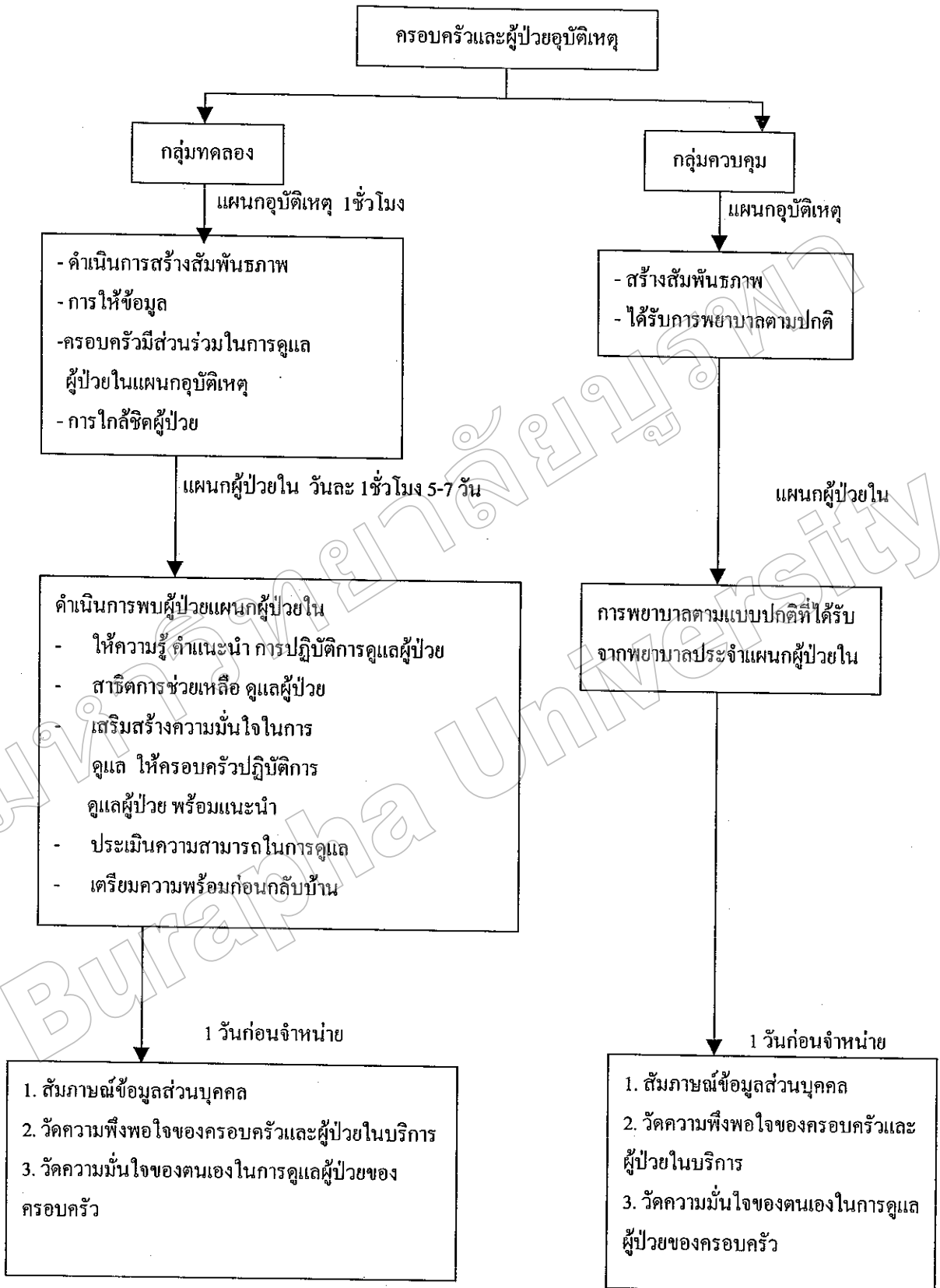
4.3.1 ผู้วิจัยพบครอบครัวและผู้ป่วยครั้งที่ 2 ในวันแรกของการรับเข้าเป็นผู้ป่วยใน ใช้เวลา 60 นาที ผู้วิจัยส่งเสริมให้ความรู้และคำแนะนำครอบครัว เพื่อสามารถปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยตามความต้องการการดูแล และความพร้อมของตนเอง ร่วมกันค้นหาปัญหาของผู้ป่วย วางแผนการดูแลตามปัญหาของผู้ป่วย ให้ครอบครัวปฏิบัติการดูแลผู้ป่วย และสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมของครอบครัว พร้อมกับการคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเมื่อครอบครัวเกิดความคับข้องใจ กล่าวคำชมเชยครอบครัวและผู้ป่วย ที่ร่วมกันทำ กิจกรรม เปิดโอกาสให้ครอบครัว และผู้ป่วยได้แสดงความคิดเห็น และซักถามปัญหา ข้อสงสัย ด้วยความเต็มใจ เพื่อเป็นการให้เกียรติ และยกย่อง ผู้ป่วยและครอบครัวในฐานะบุคคล

4.3.2 ผู้วิจัยพบครอบครัวและผู้ป่วยใน ทุกวัน ๆ ละ 60 นาที เป็นระยะเวลา 5-7 วัน โดยสอบถามผลของการนำความรู้ที่ได้ จากการแนะนำไปใช้ในการปฏิบัติการดูแล และ เปิดโอกาสให้ซักถามถึงปัญหาต่าง ๆ ที่พบในขณะที่ให้การดูแลผู้ป่วยที่ผ่านมา พุดคุยให้กำลังใจและเปิดโอกาสให้ครอบครัวระบายความในใจ ร่วมขจัดปัจจัยที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวล สร้างความเชื่อมั่นในระบบบริการในการรักษายาบาล การฟื้นฟูจากการบาดเจ็บ การดูแลความสะอาดของบาดแผล การบรรเทาความเจ็บปวด การได้รับยาชนิดต่าง ๆ ของผู้ป่วย สนับสนุนแหล่งประโยชน์ทางสังคม ถ้ามีปัญหาทางการเงิน แนะนำปรึกษาสังคมสงเคราะห์ อนุญาตให้ผู้ป่วยและครอบครัวปฏิบัติตามความเชื่อในการดูแลสุขภาพของตนเอง โดยไม่ขัดต่อการรักษายาบาล การได้รับการช่วยเหลือจากพยาบาลประจำการในแต่ละเวร เพื่อสร้างความพึงพอใจในบริการแก่ครอบครัวและผู้ป่วย

4.3.3 ผู้วิจัยพบครอบครัวและผู้ป่วย ก่อนวันจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล 1 วัน ใช้เวลา 60 นาที เตรียมความพร้อมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยต่อที่บ้านในเรื่องการดูแลความสะอาดของบาดแผล และร่างกาย การส่งเสริมการหายจากการบาดเจ็บ การป้องกันภาวะแทรกซ้อนต่างๆ การหาแหล่งสนับสนุนในชุมชนมาใช้ประโยชน์ เปิดโอกาสให้ครอบครัวผู้ป่วยได้ซักถามปัญหา และประเด็นที่คับข้องใจ จนเป็นที่พอใจของครอบครัวและผู้ป่วย

3. การเก็บข้อมูล

กลุ่มทดลอง เมื่อสิ้นสุดการพบผู้ป่วยและครอบครัว ก่อนผู้ป่วยและครอบครัวกลับบ้าน ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้ผู้ป่วยอุบัติเหตุและครอบครัว ทำการตอบแบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสอบถามวัดความพึงพอใจในบริการของผู้ป่วยและครอบครัว และให้ครอบครัวตอบแบบวัดความมั่นใจความสามารถของตนเองในการดูแลผู้ป่วย กล่าวขอบคุณและสิ้นสุดสัมพันธภาพ การดำเนินการวิจัย สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การพิทักษ์สิทธิของครอบครัวผู้ป่วยที่เข้าร่วมในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ตระหนักถึงการเคารพในความเป็นบุคคลของครอบครัว โดยครอบครัวเป็นผู้ตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยด้วยตนเอง ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด ติดต่อ และแนะนำตัวต่อครอบครัวผู้ป่วย เพื่อเชิญเข้าร่วมการวิจัย พร้อมทั้งชี้แจง วัตถุประสงค์ การวิจัย ประโยชน์ ความเสี่ยงใดบ้างที่ได้รับจากการวิจัย (ภาคผนวก ง) ในกรณีที่ครอบครัวผู้ป่วย เข้าร่วมการวิจัย ข้อมูลที่ได้รับทุกอย่างจะใช้เพื่อประโยชน์ทางวิชาการและเสนอในภาพรวม ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างปฏิเสธเข้าร่วมการวิจัย หรือถอนตัวจากการวิจัยภายหลัง ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตาม ผลจากการปฏิเสธจะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยและครอบครัวในการให้การรักษาใด ๆ ทั้งสิ้น และเมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมให้ความร่วมมือในการวิจัย จึงทำการเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ กำหนดระดับความมี นัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยอุบัติเหตุ และครอบครัว วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. ความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการบริการพยาบาล รายข้อ รายด้าน และโดยรวม วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ความพึงพอใจของครอบครัวผู้ป่วยต่อการบริการพยาบาล รายข้อ รายด้าน และโดยรวม วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. ความมั่นใจความสามารถของตนเองในการดูแลผู้ป่วยของครอบครัว รายข้อ รายด้าน และโดยรวม วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
5. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ป่วยอุบัติเหตุ และครอบครัวผู้ป่วย ระหว่างผู้ป่วยและครอบครัวที่ได้รับการดูแลโดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลางและครอบครัว และผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลตามปกติ โดยใช้สถิติ Independent t - test
6. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความมั่นใจความสามารถของตนเองในการดูแลผู้ป่วย อุบัติเหตุของครอบครัวที่ได้รับการดูแลโดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง และครอบครัวที่ได้รับการดูแลตามปกติ โดยใช้สถิติ Independent t - test